

Daniel BAKOTA

**[rec.] 40-lecie Akademii Wychowania Fizycznego
w Katowicach, red. Mirosław Ponczek, Katowice
2010, ss. 498**

Powołana w 1970 r. Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego w Katowicach (przekształcona w 1979 r. w Akademię Wychowania Fizycznego) obchodziła w 2010 r. czterdziestolecie swego istnienia. Z tej okazji, pod redakcją Mirosława Ponczka, opublikowano wydawnictwo monograficzne pt. *40-lecie Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach*.

Opracowanie składa się z 13 rozdziałów, z których każdy poświęcony jest bogatej historii katowickiej AWF.

W rozdziale I autorstwa Eligiusza Małolepszego i Teresy Drozdek-Małolepszej przedstawiono rys historyczny Uczelni. Założkiem do jej powstania było utworzone w 1952 r. Technikum Wychowania Fizycznego, na bazie którego w 1957 r. powołano Studium Nauczycielskie Wychowania Fizycznego. Następnym krokiem zmierzającym ku utworzeniu Akademii było powstanie Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego, na fundamentach której pod koniec lat siedemdziesiątych XX w. powstała istniejąca w obecnym kształcie AWF.

Problematykę rozdziału II poświęcono prezentacji uczelnianych jednostek organizacyjnych. Omówiono:

- jednostki podległe Wydziałowi Wychowania Fizycznego: Katedrę Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego, Katedrę Zespołowych Gier Sportowych, Katedrę Sportów Indywidualnych, Katedrę Motoryczności Człowieka, Katedrę Nauk Fizjologiczno-Medycznych, Katedrę Humanistycznych Podstaw Kultury Fizycznej, Katedrę Teorii i Praktyki Sportu oraz Samodzielny Zakład Prawa i Edukacji dla Bezpieczeństwa;
- jednostki podległe Wydziałowi Fizjoterapii: Katedrę Podstaw Fizjoterapii, Katedrę Podstaw Fizjoterapii Klinicznej, Katedrę Fizjoterapii Układu Nerwowego i Narządu Ruchu oraz Katedrę Metod Specjalnych Fizjoterapii i Sportu Osób Niepełnosprawnych;

- jednostki podległe Wydziałowi Zarządzania Sportem i Turystyką: Katedrę Turystyki i Rekreacji, Katedrę Zarządzania Kulturą Fizyczną i Turystyką oraz Katedrę Zarządzania;
- Studium Języków Obcych (jednostka międzywydziałowa).

Kolejnych pięć rozdziałów (III, IV, V, VI i VII – oprócz artykułu Justyny Maciąg pt. *Doskonalenie jakości kształcenia w Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach*) jest autorstwa Moniki Sragi. W rozdziałach tych przybliżono m.in. genezę kształcenia kadr kultury fizycznej w latach 1952–1957 (III); działalność Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i jej rozwój do 1978 r. (IV); jak również funkcjonowanie AWF w pierwszych latach transformacji ustrojowej (V). Jedyne zastrzeżenie budzi tytuł rozdziału V, który brzmi: *Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach w pierwszych latach transformacji ustrojowej (1979–1999)*. Błąd tkwi w początkowej cezurze czasowej, ponieważ transformację ustrojową zapoczątkowały obrady Okrągłego Stołu i wybory z czerwca 1989 r. Rozdział VI Autorka poświęciła przedstawieniu działalności AWF w latach 2000–2010, a w rozdziale VII zaprezentowała bazę naukowo-dydaktyczną Uczelni i jej rozwój; zarządzanie Uczelnią, jej władze i kadrę naukowo-dydaktyczną; działalność studencką oraz jej rolę w programie rozwoju Uczelni; jak również innowacyjność w wybranych formach działalności AWF.

W rozdziale VIII – pod względem objętości najobszerniejszym, bo liczącym 153 strony – Henryk Kocój przedstawił zarys dziejów katowickiej AWF w świetle relacji prasowych w pierwszym dwudziestolecu (1970–1990).

W kolejnym rozdziale doktoranci AWF w Katowicach (Jan Golis, Mirosława Rutkowska, Marta Chmielewska) zaprezentowali bilans uczelnianych i studenckich kontaktów zagranicznych katowickiej AWF w sferze nauki.

Rozdział X autorstwa Mirosława Ponczka donosi o absolwentach i studentach AWF w Katowicach, którzy w czterdziestoletniej historii Uczelni byli medalistami olimpijskimi. Ich sukcesów z kolei należy upatrywać w Akademickim Związku Sportowym działającym przy Akademii. Dlatego też genezę i działalność AZS-AWF Katowice w rozdziale XI przybliżył Stanisław Socha.

Rozdział XII zawiera dane dotyczące monografii z racji 40-lecia AWF Katowice (liczbę studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na podstawie GUS z dnia 30 listopada 2009 r.; liczbę pracowników naukowych, dydaktycznych i administracji). Natomiast na rozdział ostatni (XIII) składają się *Varia*. Otwiera je artykuł Katarzyny Baran poświęcony czterdziestoletniej działalności Biblioteki Głównej katowickiej AWF. Kolejne artykuły dotyczą istniejącego przy Akademii od 1979 r. Zespołu Pieśni i Tańca „Trojak” (Zbigniew Zabiel-ski); działalności Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (Jan Ślężyński) i doktorów honoris causa – Zbigniewa Czajkowskiego (artykuł Zbigniewa Borysiuka) i Marka Latasha (Grzegorz Juras).

Praca pod redakcją znakomitego specjalisty z zakresu historii kultury fizycznej – Mirosława Ponczka – zgromadziła opracowania, które w sposób niezwykle

rzetelny ukazały genezę i działalność katowickiej AWF w ostatnich czterech dekadach. Dzięki zaangażowaniu Mirosława Ponczka i jego współpracowników katowicka AWF jest kolejną uczelnią w Polsce, kształcąca w zakresie kultury fizycznej, która doczekała się opracowania monograficznego. Warto także nadmienić, że do rąk Czytelników trafiła pozycja w pełni naukowa, ukazująca ciekawe karty historii AWF w Katowicach.